

Bábjáték az óvodában

játéka visszajelzés a pedagógusnak is, hiszen segít megítélni a gyermek mozgásfejlettségét, megfigyelő képességét, figyelemtartósságát, beszédfejlettségét, személyiségét, gondolkodását.

A pedagógusnak ismernie kell a bábjáték gyakorlatát, törvényszerűségeit, hogy a megfelelő hatást és célt érje el vele. A pedagógus minta a gyermek számára, ezért fontos, hogy a pedagógus előadása is mintaértékű legyen. A jó bábelőadás megköveteli, hogy a bábbal játszani is tudjunk. A bábót az tudja igazán élővé varázsolni, aki ismeri a mozdulatok nyelvét.

A bábok mozgatásánál figyelni kell a helyes tartásra és magasságra. A bábu mindig arra szegezi tekintetét, akivel éppen beszél vagy amit éppen figyel. A kesztyűsbáb sok mozgásra képes. Tartása közben a kézfej csuklónál kissé megtörik előre, az alkar pedig merőleges. A fej elfordításánál a mozdulat folyamatos, és a törzs mozdulatlan. A báb leültetésekor a mozdulat két fázisban történik. Az első fázisban a kéz csuklóban ki van nyújtva, majd előre hajlik. A második fázisban a kezünket hátra és lefelé kell húzni. Ha a bábút a paravánra szeretnénk fektetni, először leültetjük, majd a hátára fektetjük úgy, hogy a fej érkezzon utoljára. Járás közben ügyelni kell arra, hogy a bábu a saját lépésünk ritmusát vegye át, és mindig az orra irányába haladjon. Menet közben a bábút könnyedén megemelkedik és süllyed, miközben teste enyhén jobbra és balra fordul. A mozgás és ritmus felgyorsításával jelezhetjük a bábu futását.

A bábjáték sokoldalúan fejleszti a gyermek személyiségét, ezért kiemelten javasolt az óvodai nevelésben. Pozitív hatása miatt javasolt az óvodai nevelésben gyakran alkalmazni. A gyermek számára elsősorban játékot, örömet jelent, azonban a bábozás bővíti az ismereteit és szókincsét, segítséget nyújt a kapcsolatteremtésben, hat az érzelmi világára, nagy hatással bír a beszéd kialakulására, beszédfigyelemre szoktatja, képessé teszi az együttműködésre, fejleszti a figyelmét, emlékezetét, problémamegoldó képességét. A bábok elkészítése javítja a gyermekek finommotorikáját, esztétikai érzékét, formaérzékét.

A bábjáték megfelel a gyermek vizuális beállítottságának, lelkének, gondolkodásmódjának, és mozgásos élményt biztosít számára. A báb megelevenedése varázslatos hangulatot teremt, ami akkor is érvényes, ha azt ő maga készítette. A báb a gyermek számára élőlény, ugyanolyan tulajdonságokkal rendelkezik, mint maga a gyermek, saját hangján beszél. A jó bábdarabok segítik az érzelmek kivetítését, lehetőséget kínálnak az elfojtások, vágyak, indulatok kiélésére. Mintákat is kínálnak az erkölcsi és társadalmi normák elsajátítására, a jó és rossz megítélésére. A gyermek báb-

pusú bábót főleg zenés, énekes, táncos játékok eljátszásához alkalmazzuk.

A marionett bábok mozgathatóságának legfőbb tényezője a gravitáció. A marionett báb zsinórokra van felfüggesztve, ezek segítségével mozog. Minél egyszerűbb szerkezeteket használunk, azaz minél kevesebb a zsinórok száma, annál darabosabbak a mozdulatok. A felülről mozgatásnak van más módja is, a bábokat a fejbe és a törzsbe vezetett pálcával is mozgathatjuk. Ezzel a megoldással gyors mozdulatokat végezhetünk, a gyerekek is könnyen mozgatni tudják a bábót. A felülről mozgatható báb előnye, hogy a bábos itt tudja a legkönnyebben bejátszani a teret – mivel nem közvetlenül a kézen van a báb, nagyobb a rálátása a játéktérre.

A hátulról mozgatható bábok mozgatásának technikája a benyúláson vagy azok megfogásán alapszik. Itt a figurák mögött helyezkedünk el. Ide tartozik a tárgyjáték, a kézjáték és az asztali játékok különböző babákkal, tárgyakkal.

A tárgyjáték esetében élettelen dolgok „megelevenedéséről” van szó, amelyek bár hétköznapi használati tárgyak, mégis kisebb átalakítással vagy akár anélkül, a játék, a mozgatás révén válhatnak egy történet szereplőivé. A tárgyak szinte változás nélkül alkalmasak a bábjátékokra. Ide sorolhatjuk még azokat a kis síkfigurákat is, amelyek akár egy darab kartonpapírból is elkészíthetők. Egyszerűségükből adódóan kiválóan alkalmasak az óvodai oktatásban való felhasználásra.

A báb az óvodában nagy segítséget jelent az új gyerekek beszoktatásánál, az érdeklődés felkeltésénél, szinte minden nevelési területen alkalmazható különböző céllal. Segítségével dalokat, mondókákat, verseket, meséket adhatunk elő, taníthatunk meg-

Az „Árok szélén” című dal előadása fakanál bábbal

Készítünk egy egyszerű paravánt, egy fiú és egy lány bábót és egy búzaszálat. A bábokat lassú mozdulattal a dal szövegének megfelelően emeljük színre. A dal befejezése után táncol a fiú és lány báb a „Járjunk táncot” vagy a „Fóris Rózsi bő szoknyája” című dalra. Az előadást színesebbé tehetjük, ha hangszerrel használunk.

Mondókák előadása bábbal

Nyúlhívogató: Asztalra rögzítjük a fű-díszletet. Az óvónő elmondja a gyerekeknek, hogy ebben a fűben elbújt egy nyúl, figyeljenek, mert megpróbáljuk a nyulat előhívni.

Óvónő:

„Fű, fű, fű, szép zöld fű,
Gyere ki, te, Nagyfülű!
Nyuszi fülét hegyezi,
Nagy bajuszát pederi.
Répát eszik, ropp, ropp, ropp,
Nagyot ugrik, hopp, hopp, hopp!”

A mondóka elhangzása után az óvónő lassan felemeli a bábót, olyan magasra, hogy a nyúl füle a fűből ki-látsszon, majd hirtelen visszarántja. A jelenetet kétszer megismétli. Ezután a gyerekekkel közösen próbáljuk előhívni a nyulat.

Óvónő:

„Ügy látom, fél a nyuszi, nem jön ki...
Nyuszi, nyuszi, nyulacska,
Ne félj tőlem, nincs puskám.
Van ám nékem egyebem,
Zöld káposztalevelem.”

Ekkor káposztalevelet mutat a nyuszi felé. Két ismétlés után a nyuszi előjön, körülnéz, és megfelelő hatás-szünet után megszólal.

Nyúl: „Azért bújtam el, mert féltem tőletek, de már tudom, hogy itt senki sem bánt.”

Az óvónő kihív egy-egy gyereket megsimogatni a nyulat. A nyuszi játszik a gyerekekkel: *Kerekecske, dombocska, itt szalad a nyulacska. Itt a nyoma, itt a nyoma, itt meg van a csiklandója...*

Nyúl: „Máskor is eljövök játszani, de most megyek, mert én még kisnyúl vagyok.”

Elkészőn:

„Kerekecske, gombocska,
Hova fut a nyulacska?
Ide futott, itt megállt.
Egy karikát itt csinált.
Erre futott, erre be,
A kisbaba kezébe.”

A dalokhoz, versekhez, mesékhez készítsük a gyerekekkel közösen a bábokat és a díszleteket, mindig nagyobb élmény, ha a gyermek által készített báb elevenedik meg.

Felhasznált irodalom:

- Domány Mária: A bábjáték varázsa. Thurzó Lajos Közművelődési Központ, Zenta, 2001.
- http://www.bolyai-debrecen.sulinet.hu/Dokumentumok/Alapdokumentumok/Helyintanterv_Muveszet/2003/10Babmozgatas.pdf
- http://adattar.vmmi.org/fejezetek/120/04_a_bab_es_a_gyermek.pdf

Mesenap a könyv hónapjában

■ Pályázó:

Feszty Árpád Alapiskola és Óvoda, Ógyalla, Mgr. Cabaň Erika

Iskolánkon több különböző iskolai rendezvénnyel színesítettük a márciusi hónapot a könyv szeretetének és az olvasás fontosságának jegyében.

Az egész hónapot átfogó rendezvényünk a „könyvjelzőt a könyvtárért”, melyen a gyerekek, szülők, tanítók által készített könyvjelzőket önkéntes hozzájárulás formájában árultuk. Az így összegyűjtött összegből az iskola könyvtára 26 új könyvvel gazdagodott. A gyerekek nagy élvezettel kölcsönzik és olvassák az új könyveket.

A szülőket is bevonva tartottunk egy „Esti mese” elnevezésű rendezvényt, melyen az iskolánk tanulói – Bašternák Anna, Fekeč Angelika, Elek Kinga, Bašternák Attila, Szádovszky Bence – szavaltak, valamint Peredy Abigél énekkel színesítette a műsort. Ezt követően a szülők felolvastak egy-egy esti mesét a gyerekeknek, melyet nagy élvezettel hallgattak, sőt, volt, aki el is szundikált.

A 6-9. évfolyam tanulói az „Ógyalla csillagai” elnevezésű vetélkedőn mérték össze tudásukat az Egri csillagokból és könyvtárismeretből. A kérdőívet Jakab Erika magyar szakos tanító néni és Cabaň Erika alsó tagozatos és könyvtáros tanító néni állította össze. Ezen a versenyen a 9. osztályosok bizonyultak a legügyesebbnek, de nem sokkal lemaradva követték őket a 7., 8. és 6. osztály tanulói is.

A 3-5. évfolyam tanulói a „Meseládikó” – mesevetélkedő 3. fordulóján vetélkedtek, ezen a fordulón újabb 4 meséből versenyeztek. Ezúttal a legjobbnak a 3. A osztály tanulói bizonyultak, majd őket követték az 5. osztály tanulói és a 4. A osztályosok. Ezek a csapatok képviselték iskolánkat a döntőn, melyen már más iskolák is részt vettek.

